

TEKSTBOEK

WijSamen

Jaar 1

Burgerschap & Levensbeschouwing

يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ ۚ وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا
كَثِيرًا ۗ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ

Hij (Allah) geeft de Wijsheid aan wie Hij wil en wie de Wijsheid geschonken wordt: aan hem wordt inderdaad veel goeds gegeven. En niemand laat zich vermanen dan de bezitters van verstand. (soerah al-baqarah 2:269)

Hoofdstuk 1: Wie ben ik? (Identiteit & gedrag)

Leerdoelen

- De leerling formuleert en evalueert persoonlijke doelen. ↑ (1.1, 1.4)
- De leerling herkent zingeving in zijn eigen levensverhaal en dat van anderen. ↑ (1.1)
- De leerling benoemt islamitische gedragsregels en past deze toe in sociale situaties. ↑ (1.2)
- De leerling legt uit welke gedragsregels voortkomen uit de islamitische traditie en welke uit andere bronnen, en gaat respectvol om met mensen die andere gedragsregels volgen, ook wanneer hij die regels zelf niet overneemt. ↑ (1.2)
- De leerling toont beleefdheid en respect tegenover anderen zoals ouderen, ongeacht religie, taal, handicap, seksuele gerichtheid of afkomst. ↑ (1.3)
- De leerling reflecteert op spirituele, sociale en morele groei. ↑ (1.4)

Inleiding

In dit thema leer je nadenken over wie jij bent, wat jouw identiteit vormt en hoe jouw geloof invloed heeft op je gedrag. Je ontdekt dat de islam niet alleen gaat over wat je gelooft, maar ook over hoe je leeft. Gedrag (akhlaaq) is een weerspiegeling van geloof (imaan). Je leert van voorbeelden uit de Koran, de hadith en het leven van de profeet Mohammed ﷺ hoe je een goed mens kunt zijn: eerlijk, behulpzaam, respectvol en bewust van Allah.

Allah zegt in de koran:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

En Ik heb de Djinn's en de mens slechts geschapen om Mij te dienen. (soerah adh-Dhariyat 51:56)

Dit betekent dat ons belangrijkste doel moet zijn om Allah te aanbidden.

1.1: Identiteit

Na deze paragraaf kan ik:

- Uitleggen wat identiteit betekent;
- Benoemen welke dingen mijn identiteit vormen;
- Uitleggen wat fitrah betekent;
- Beschrijven waarom iedere mens waardevol is;
- Voorbeelden geven van wat mij uniek maakt.

Identiteit betekent wie je bent en waardoor jij jezelf onderscheidt van anderen. Het is je eigen unieke combinatie van eigenschappen, overtuigingen, karakter, talenten en je achtergrond. Identiteit gaat niet alleen over wat anderen van je zien, zoals je naam, taal, kleding, maar ook over hoe jij jezelf van binnen ziet.

In de islam geloven we dat iedere mens door Allah geschapen is met een eigen aanleg, de fitrah: een zuivere en natuurlijke neiging om het goede te willen en Allah te erkennen.

Allah zegt in de koran:

وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ
وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا

“En voorzeker, Wij hebben de kinderen van Adam geëerd. Wij brachten hen op het land en op de zee. Wij gaven hun levensonderhoud van het goede en Wij bevoorrechtten hen met een privilege boven vele van de andere schepsels die Wij hebben geschapen.” (soerah Israa 17:70)

Dat betekent dat je als mens waardevol bent en een doel hebt in het leven. Je identiteit ontstaat dus niet toevallig, Allah gaf jou een unieke combinatie van eigenschappen.

Toch wordt je identiteit ook beïnvloed door:

- Je ouders en familie
- Je vrienden
- De cultuur waarin je opgroeit
- De moskee of school
- Taal, media en sociale omgeving

Je identiteit ontwikkelt zich ook door ervaringen, keuzes en de mensen die jou begeleiden en inspireren.

Identiteit als moslim én burger

Je bent niet alleen een individu. Je bent ook onderdeel van verschillende groepen. Je bent bijvoorbeeld leerling, familielid, buur, vriend en inwoner van Nederland.

In de islam hebben mensen rechten en plichten tegenover elkaar. Moslims worden aangemoedigd om een positieve bijdrage te leveren aan hun omgeving. Daarom is het belangrijk om na te denken over jouw rol in de samenleving.

Allah heeft mensen verschillend geschapen. Mensen verschillen in afkomst, taal, cultuur en karakter. Deze verschillen zijn geen probleem, maar juist een kans om van elkaar te leren.

Allah zegt:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا ۚ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ

O mensheid, Wij hebben jullie geschapen uit een man en een vrouw en Wij hebben jullie tot volken en stammen gemaakt, opdat jullie elkaar leren kennen. Voorwaar, de meest edele van jullie is bij Allah degene die het meest (Allah) vreest.

Voorwaar, Allah is van alles op de hoogte, Alwetend. (Soerah al-Hoedjoeraat 49:13)

Een goede moslim denkt daarom niet alleen na over zichzelf, maar ook over zijn verantwoordelijkheid tegenover anderen.

1. Mijn identiteitsbloem

Teken een bloem met in het midden jouw naam. Schrijf in elk blaadje iets dat bij jouw identiteit hoort, zoals: moslim, zoon/dochter, sporter, leerling, behulpzaam.

2. Wat vind jij het belangrijkste onderdeel van jouw identiteit?
3. Hoe beïnvloedt jouw geloof wie jij bent?
4. Welke eigenschappen maken jou uniek?
5. Schrijf op van welke groepen jij onderdeel bent.

Voorbeeld:

- Gezin
 - School
 - Moskee
 - Sport
6. (U) Voeg één Koranvers of hadith toe die iets zegt over jouw karakter of doel in het leven.
 7. (U) Wat vind jij: heeft het vooral voordelen als mensen met verschillende achtergronden elkaar leren kennen, of zie je ook uitdagingen? Leg uit.

Jij als burger: rechten en plichten

Naast moslim ben je ook burger van Nederland. Als burger heb je rechten én plichten. Zo heb je bijvoorbeeld het recht om je geloof vrij te beleven. Dit staat in de Nederlandse Grondwet, artikel 6: "Ieder heeft het recht zijn godsdienst of levensovertuiging, individueel of in gemeenschap met anderen, vrij te belijden." Tegelijk heb je ook plichten: je houdt je aan de wet, je respecteert anderen en je draagt bij aan een prettige samenleving.

De Nederlandse rechtsstaat is opgebouwd rond een aantal basiswaarden: vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit. Vrijheid betekent dat je zelf mag nadenken over wat je gelooft. Gelijkwaardigheid betekent dat iedereen, ongeacht geloof, afkomst of geslacht, dezelfde rechten heeft. Solidariteit betekent dat je oog hebt voor andere mensen, ook als ze anders zijn dan jij.

Dit vers geeft aan dat wij onder andere moeten geloven in Allah, zijn Boodschapper (Mohammed) en Zijn boek (de koran). In de volgende subparagrafen gaan we de zuilen van imaan kort bespreken.

2.2.1 Geloven in Allah (zuil 1)

Geloven in Allah

Allah is de Enige Schepper van alles wat bestaat: de hemel, de aarde, de mensen, dieren en planten. Hij heeft geen begin en geen einde, en Hij heeft niemand nodig.

Wij aanbidden alleen Hem. Overal om je heen zie je tekenen van Allah's schepping zoals de zon, bomen, mensen etc. Allah zegt in de koran:

اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ

"Allah is de Schepper van alle dingen. Hij is over alle dingen Toezichthouder." (Az-Zumar 39:62).

Of te wel Allah is de Schepper van alles. Daarnaast is het belangrijk om te weten dat niemand gelijk is aan Allah. Allah zegt in de koran:

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ

Zeg: "Hij is Allah, de Enige." (soerah al-ikhlas 112:1)

Eenheid van Allah is belangrijk dit noemen we Tawhied. Het tegenovergestelde van Tawhied is namelijk Shirk (polytheïsme). Shirk is de grootste zonde in de islam. In de koran komen wij het volgende vers tegen:

وَإِذْ قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ وَهُوَ يَعِظُهُ يَا بُنَيَّ لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ

En (gedenkt) toen Loeqmân tot zijn zoon zei, hem raad gevende: "O mijn zoon, ken Allah geen deelgenoten toe: voorwaar, het toekennen van deelgenoten (aan Allah) is zeker een geweldig onrecht." (soerah Luqman 31:13)

De zes zuilen in mijn woorden

6. Beschrijf in één zin wat de zuil Geloven in Allah betekent.
7. (U) Geef een voorbeeld uit je dagelijks leven van hoe de zuil Geloven in Allah zichtbaar kan worden in jouw gedrag.

Vertrouwen in Allah

Naast het geloven in de eenheid van Allah en dat Allah de Schepper is van alle zaken, is het ook belangrijk dat je je vertrouwen stelt op Allah (tawakkul).

Tawakkul betekent: vertrouwen hebben in Allah, terwijl je zelf ook je best doet. Het is geen passiviteit (dat je niks doet), maar een evenwicht tussen inspanning en overgave.

een grote vloed. Alleen de gelovigen die met Nuh in de ark waren, werden gered. Zelfs zijn eigen zoon weigerde te geloven en verdronk. Dit toont aan dat ware verbondenheid niet in bloedbanden ligt, maar in geloof.

Toen het water zakte, begon de mensheid opnieuw met de nakomelingen van degenen die met Nuh waren. Allah zegt hierover:

وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاقِينَ

En Wij maakte zijn nakomelingen tot voortlevenden. (As-Saffat 37:77)

Het verhaal van Nuh leert ons dat ware geloof standvastigheid en vertrouwen vraagt, ook wanneer men alleen lijkt te staan. Hij bleef geduldig en trouw aan zijn roeping, zelfs wanneer zijn volk hem uitlachte. Nuh is daarmee een symbool van volharding, hoop en onvoorwaardelijk vertrouwen op Allah.

5. Wat kan jij leren van profeet Nuh?

3.2.2 Profeet Ibrahim (Abraham)

Profeet Ibrahim wordt in de Koran Khalilullah genoemd, de vriend van Allah. Hij leefde in een tijd waarin bijna iedereen afgoden aanbad. Zijn eigen vader maakte beelden van goden die mensen vereerden. Toch volgde Ibrahim zijn verstand en zijn zuivere natuur. Hij begreep dat deze beelden niet konden horen, spreken of iemand helpen. Hij zei tegen zijn volk:

قَالَ أَتَعْبُدُونَ مَا تَنْحِتُونَ
وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ

Hij zei: "Aanbidden jullie wat jullie hebben uitgehouwen? Terwijl Allah jullie heeft geschapen en wat jullie maken." (As-Saffat 37:95-96)

Om zijn volk te laten nadenken, verbrak Ibrahim alle beelden, behalve het grootste. Toen de mensen hem vroegen wie dat had gedaan, antwoordde hij: "Vraag het aan het grote beeld, als het kan spreken." Daarmee liet hij zien hoe machteloos hun afgoden waren. Toch wilden de mensen niet luisteren. Zij besloten hem te straffen door hem in een groot vuur te werpen. Maar Allah redde hem door Zijn macht:

قُلْنَا يَنْتَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ

Wij (Allah) zeiden: "O vuur, wees koud en veilig voor Ibrâhîm. (soerah Al-Anbiya 21:69)

Ibrahim reisde daarna naar verschillende landen en bleef overal de boodschap van één God verkondigen. Allah zegende hem met twee zonen: Isma'il en Ishaq. Uit hun nageslacht kwamen vele profeten voort. Een van de zwaarste beproevingen in zijn leven was toen Allah hem opdroeg zijn zoon (Isma'il) te offeren. Zowel vader als zoon

De shahada luidt:

Ashhadu an la ilaha illa Allah wa ashhadu anna Muhammadan rasul Allah

“Ik getuig dat er geen god is behalve Allah en dat Mohammed de boodschapper van Allah is.”

Met deze woorden bevestigt een moslim dat alleen Allah het recht heeft om aanbeden te worden en dat Mohammed ﷺ Zijn laatste profeet is.

De shahada is niet alleen iets wat je zegt, maar ook iets wat je in de praktijk uitvoert.

Het betekent dat je probeert te leven op een manier die Allah tevreden maakt.

Dat houdt in:

- Dat je eerlijk bent
- Dat je goed bent voor anderen
- Dat je je gebeden verricht
- En dat je je houdt aan wat halal (toegestaan) is

De shahada herinnert ons eraan dat we afhankelijk zijn van Allah en dat we Hem in alles nodig hebben.

In de Koran zegt Allah:

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ

Allah, er is geen god dan Hij, de Levende, de Zelfstandige, sluimer noch slaap kan Hem treffen, aan Hem behoort toe wat er in de hemelen en wat er op de aarde is. Wie is degene die van voorspraak is bij Hem zonder Zijn verlof? Hij kent wat er voor hen is en wat er achter hen is. En zij kunnen niets van Zijn Kennis omvatten, behalve wat Hij wil. En Zijn Zetel strekt zich uit over de Hemelen en de Aarde en het waken over beide vermoeit Hem niet. En Hij is de Verhevene, de Almachtige.
(Soerah al-Baqarah 2:255)

En de Profeet ﷺ zei:

“Wie getuigt dat er geen god is behalve Allah en dat Mohammed de boodschapper van Allah is, zal het Paradijs binnengaan.”

(Sahih al-Bukhari 3435 en Sahih Muslim 28)

Voorbeelden uit het dagelijks leven

- Als je “bismillah” zegt voordat je iets doet, herinner je jezelf eraan dat alles begint met Allah.
- Als je eerlijk bent, toon je dat je leeft volgens je geloof in Allah.

Het aantal gebedseenheden verschilt per gebed en daarnaast zijn er gebeden waarbij je hardop reciteert en gebeden zacht:

Gebed	Gebedseenheden	Manier van reciteren
Fajr	2	Hardop
Dhuhr	4	Zacht
Asr	4	Zacht
Maghrib	3	de eerste twee gebedseenheden hardop daarna zacht
Isha	4	de eerste twee gebedseenheden hardop daarna zacht

6. Wat is de reden dat jij bidt?

4.2.2 De kleine wassing (wudu)

Voordat je kunt bidden, moet je rein zijn. Elke moslim verricht de tahara wat reinheid betekent. Reinheid is een teken van respect voor Allah.

De kleine wassing heet wudu. Allah zegt in de Koran:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ ۚ وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا ۚ وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِّنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ ۚ مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَٰكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

“O jullie die geloven! Wanneer jullie je voorbereiden op de shalât, wast dan jullie gezichten en jullie handen tot de ellebogen en wrijft over jullie hoofden en wast jullie voeten tot de enkels. Indien jullie Djoenoeb zijn, reinigt jullie dan. En indien jullie ziek zijn, of op reis, of als een van jullie van het toilet gekomen is, of jullie hebben jullie vrouwen aangeraakt en jullie vinden dan geen water: verricht dan Tayammoem met schone aarde. En wrijft ermee over jullie gezichten en jullie handen. Allah wil het jullie niet moeilijk maken, maar Hij wil jullie reinigen, zodat Hij Zijn genieting voor jullie vervolmaakt. Hopelijk zullen jullie dankbaar zijn.”

(Soerah al-Ma'idah 5:6)

De wudu heeft een volgorde en elke stap wordt gedaan met de bedoeling (niyyah) om jezelf te reinigen voor het gebed.

- Stenen van Mina: het symbolisch stenigen van de shayṭan (de duivel).
- Offer: het slachten van een dier als dankbaarheid aan Allah (net als bij Eid al-Adha).

De Hady herinnert moslims eraan dat het leven een reis is naar Allah, en dat oprechtheid, een zuiver hart en geduld belangrijker zijn dan bezit of uiterlijk.

21. Waarom dragen moslims tijdens de bedevaart witte kleding (mannen)?
22. Wat leert de bedevaart ons over gelijkheid tussen mensen?
23. Welke profeet en zijn familie worden tijdens de Hady herdacht?

Terugkoppeling: gelijkheid tijdens de Hady

Bij opdracht 12 dacht je al na over wat de Hady ons leert over gelijkheid. Dit sluit direct aan bij wat je in Hoofdstuk 1 hebt geleerd: dat gelijkwaardigheid een basiswaarde is van zowel de islam (denk aan de eenvoudige witte ihram-kleding) als van de Nederlandse rechtsstaat (Grondwet artikel 1).

24. Leg in twee zinnen uit: wat is het verschil tussen 'gelijk zijn voor Allah' (zoals bij de Hady) en 'gelijk zijn voor de wet' (zoals in de Grondwet)?

Eindopdracht

1. Kies één van de vijf zuilen die jou het meest aanspreekt.
2. Leg in minimaal 6 zinnen uit:
 - Wat deze zuil betekent.
 - Waarom jij deze belangrijk vindt.
 - Hoe jij deze in je dagelijks leven probeert toe te passen (of later wilt toepassen).

Reflectiemoment

- Wat heb je in dit hoofdstuk over jezelf geleerd?
- Wat vond je lastig of onduidelijk?
- Wat neem je hiervan mee naar je dagelijks leven?

Samenvatting

De islam rust op vijf zuilen die samen het fundament van het geloof vormen. Ze helpen moslims om dichtbij Allah te blijven en een goed, evenwichtig leven te leiden.

1. Shahada (geloofsgetuigenis)

De eerste zuil is het getuigen dat er geen god is behalve Allah en dat Mohammed ﷺ Zijn boodschapper is. Dit is het begin van alle geloof en de basis van een moslimleven.

Hieronder zullen we een paar bekende uitspraken noemen:

- **Bismillah:** Dit betekent "In de naam van Allah". Dit zeg je voordat je aan iets begint, zoals eten, leren of reizen. In de Koran zegt Allah:

اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ

"Lees voor! In de naam van jouw Heer, Die heeft geschapen." (Soerah al-'Alaq 96:1). Dit vers was het eerste dat aan de profeet Mohammed ﷺ werd geopenbaard. Het leert ons om alles te beginnen met de naam van Allah.

- **Al-hamdoulillah:** Dit betekent "Alle lof is aan Allah." Dit zeg je als iets goed gaat of als je dankbaar bent. In de Koran lezen we:

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

"Alle lof zij Allah, de Heer der Werelden." (Soerah al-Fatihah 1:2). Elke gebed begint met deze woorden. Ze herinneren ons eraan dat alle goede dingen van Allah komen.

- **Subhan Allah:** Dit betekent "Verheven is Allah." Dit zeg je als je iets moois of bijzonders ziet in Allah's schepping. In de Koran staat:

فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

"Heilig is Degene in Wiens Hand de heerschappij over alle zaken is en tot Hem worden jullie teruggekeerd." (Soerah Yasin 36:83). Deze uitspraak laat onze bewondering en eerbied voor Allah zien.

- **In sha Allah:** Dit woord betekent "Als Allah het wil." Dit zeg je als je iets van plan bent te doen in de toekomst. In de Koran lezen we:

وَلَا تَقُولَنَّ لِشَيْءٍ إِنِّي فَاعِلٌ ذَٰلِكَ غَدًا
إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ ۚ وَادْكُرْ رَبَّكَ إِذَا نَسِيتَ وَقُلْ عَسَى أَنْ يَهْدِيَنِّي رَبِّي
لَأَقْرَبَ مِنْ هَٰذَا رَشَدًا

"En zeg zeker nooit over iets: "Voorwaar, dat zal ik morgen doen."

(Zeg) slechts: "Indien Allah het wenst" en herinner je jouw Heer indien jij, vergeet, en zeg: "Hopelijk zal mijn Heer mij leiden naar wat dichterbij is van deze Leiding." (Soerah al-Kahf 18:23–24). Dit vers leert ons bescheiden te zijn, want alleen Allah weet wat de toekomst brengt.

- **Ma sha' Allah** betekent "Wat Allah heeft gewild." Dit zeg je als je iets moois ziet of hoort, zoals een goed cijfer, een nieuwe baby of een succes van iemand. Het

Toen hij 25 jaar oud was, werkte hij als koopman voor een rijke en wijze vrouw, Khadijah. Ze was onder de indruk van zijn eerlijkheid en trouw, en ze trouwden. Hun huwelijk was liefdevol en standvastig. Khadijah werd zijn grootste steun. Allah stuurde profeet Mohammed als barmhartigheid voor ons. In de koran lezen we:

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ

“En Wij hebben jou (O Moehammad) slechts gezonden als een barmhartigheid voor de werelden.” (Soerah al-Anbiya’ 21:107)

1. Schrijf op welke eigenschap van de jonge Mohammed ﷺ jij het meest bewondert en waarom.
2. Wat kun jij doen om, net als hem eerlijk en behulpzaam te zijn in jouw klas of thuis?

6.2 De eerste openbaring en de roeping

Na deze paragraaf kan ik:

- Uitleggen wat er in deze fase van het leven van de Profeet ﷺ gebeurde;
- Beschrijven welke eigenschappen de Profeet ﷺ liet zien;
- Uitleggen wat ik hiervan kan leren.

De Profeet ﷺ trok zich regelmatig terug in de grot Hira om te bidden en te nadenken. In een nacht in de maand Ramadan kwam de engel Djibril (Gabriël) naar hem toe en beval hem: “Lees!” (Iqra’). De profeet Mohammed was toen 40 jaar oud. Toen begon de eerste openbaring:

أَقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ
خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ
أَقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ

Lees voor! In de naam van jouw Heer, Die heeft geschapen. Hij heeft de mens geschapen van een bloedklomp. Lees voor! En jouw Heer is de Meest Edele. (Soerah al-‘Alaq 96:1-3)

De Profeet ﷺ schrok en rende naar huis. Zijn vrouw Khadijah stelde hem gerust en zei: “Allah zal u nooit vernederen. U helpt de armen, onderhoudt familiebanden en zegt altijd de waarheid.” (Sahih al-Bukhari 3). Ze nam hem mee naar haar neef Waraqah ibn Nawfal, die bevestigde dat hij een profeet was.

Vanaf dat moment begon zijn missie: de mensen uitnodigen tot het aanbidden van één God namelijk Allah. De eerste jaren waren moeilijk. De mensen van Mekka lachten hem uit en sommigen probeerden hem te schaden. Toch bleef hij rustig, geduldig en barmhartig.

In de islam heeft de mens een bijzondere taak gekregen van Allah: hij is khalifah, wat betekent plaatsvervanger of rentmeester op aarde. Dat wil zeggen dat Allah de mens verantwoordelijk heeft gemaakt om goed om te gaan met de wereld, met andere mensen en met alle schepselen.

In de Koran zegt Allah:

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ

"En toen jouw Heer tot de Engelen zei: "Voorwaar, Ik zal op aarde een gevolmachtigde aanstellen," zeiden zij: "Gaat U daarop iemand aanstellen," zeiden zij: "Gaat U daarop iemand aanstellen die verderf zal zaaien en bloed zal vergieten, terwijl wij U roemen met de lofprijzing die U toekomt en wij U heiligen?" Hij zei: "Voorwaar, Ik weet wat jullie niet weten"." (Soerah al-Baqarah 2:30)

Dit vers laat zien dat de mens een eer kreeg die geen enkel ander schepsel kreeg. Maar met die eer komt ook verantwoordelijkheid. Allah kijkt niet alleen naar wat we geloven, maar ook naar wat we doen.

Als khalifah moeten we zorgen voor rechtvaardigheid, respect en zorg voor de schepping. Dat betekent dat we eerlijk zijn, anderen helpen, geen schade doen aan de natuur, en goed omgaan met wat Allah ons heeft toevertrouwd. De Profeet ﷺ zei: *"Iedereen van jullie is een herder en iedereen van jullie is verantwoordelijk voor zijn kudde."* (Sahih al-Bukhari 7138 en Sahih Muslim 1829)

Dit betekent dat ieder mens verantwoordelijkheid draagt voor zijn eigen gedrag, zijn omgeving en hoe hij met anderen omgaat.

In de islam hoort bij het khalifah-zijn ook dat we ons bewust zijn dat we verantwoording moeten afleggen aan Allah over onze daden. Op de Dag des Oordeels zal Allah ons vragen wat we hebben gedaan met onze tijd, kennis, geld en kansen. Daarom probeert een goede moslim altijd het juiste te doen, ook als niemand kijkt.

Ook in Nederland laat je zien dat je een goede khalifah bent door respectvol te zijn op school, goed om te gaan met de omgeving en bij te dragen aan een fijne sfeer in de klas. Als leerlingen kun je dat laten zien door eerlijk te zijn op school, anderen te helpen, geen afval op de grond te gooien, en respect te tonen voor iedereen. Kleine daden kunnen een groot verschil maken bij Allah, want Hij ziet alles wat we doen.

1. Wat betekent het woord *khalifah*? Leg het uit in je eigen woorden.

“Jullie zijn de beste gemeenschap die uit de mensen is voortgebracht, (zolang) jullie tot het goede oproepen en jullie het verwerpelijke verbieden, en jullie in Allah geloven. En als de Lieden van de Schrift zouden geloven, zou dat beter voor hen zijn, onder hen zijn er gelovigen, maar de meesten van hen zijn begaan zware zonden.” (soerah Ali ‘Imran 3:110)

Dit vers laat zien dat moslims niet alleen aan zichzelf denken, maar ook aan anderen. Het betekent niet dat je anderen streng moet aanspreken, maar dat je op een vriendelijke en wijze manier probeert goed gedrag te stimuleren. Bijvoorbeeld: als iemand iets goeds doet, moedig je dat aan; en als iemand iets slechts wil doen, probeer je dat op een rustige manier te voorkomen.

De Profeet Mohammed ﷺ zei:

“Wie iets slechts ziet, laat het met zijn hand veranderen; en als hij dat niet kan, dan met zijn tong; en als hij dat niet kan, dan met zijn hart en dat is het zwakste van het geloof.” (Sahih Muslim 49)

Deze hadith leert ons dat we altijd moeten proberen iets goeds te doen, op een manier die past bij de situatie. Soms kun je iets direct oplossen, soms kun je erover praten, en soms kun je alleen in je hart afkeuren wat verkeerd is. Je mag niet zomaar wegstijgen als je ziet dat er iets verkeerd gebeurt.

In het dagelijks leven betekent dit bijvoorbeeld:

- Iemand helpen die gepest wordt.
- Anderen eraan herinneren om eerlijk te blijven.
- Zelf het goede voorbeeld geven, zoals afval oprapen of beleefd spreken.

Door op een positieve manier het goede aan te moedigen, maken we onze omgeving beter. Want een samenleving verandert niet door woorden alleen, maar door mensen die het goede doen.

In een land als Nederland, waar mensen veel verschillende achtergronden hebben, betekent dit vooral op een vriendelijke en rustige manier goed gedrag stimuleren, zonder iemand pijn te doen of te oordelen.

7. Wat betekent amr bil ma'ruf wa nahy 'an munkar in je eigen woorden?
8. Geef een voorbeeld van hoe jij in je dagelijks leven het goede kunt aanmoedigen.
9. Wat bedoelde de Profeet ﷺ met: “Met zijn hand, met zijn tong, met zijn hart”?
10. (U) Is het volgens jou altijd beter om op een vriendelijke manier advies te geven, of zijn er situaties waarin je juist directer moet zijn? Leg uit met een voorbeeld?

Amr bil ma'ruf: ook binnen je eigen kring

Amr bil ma'ruf wa nahy 'an munkar geldt niet alleen tegenover mensen buiten je eigen groep, het geldt ook als het onrecht of onverschilligheid uit je eigen omgeving komt: je familie, je vrienden, je moskee. Wegkijken omdat het "je eigen mensen" zijn, is precies wat dit vers afraadt. Iemand aanspreken op een grap die kwetsend is, of op onterecht wantrouwen naar iemand anders, hoort daar ook bij, gedaan op de vriendelijke, wijze manier die je hierboven al hebt geleerd.

Lees in de Naam van jouw Heer, Die schiep.

Hij schiep de mens uit een klomp (bloed).

Lees! En jouw Heer is de meest Edele. (sahieh al-Bukhari 3 en Sahih Muslim 160)

Vanaf dat moment werd de Koran stap voor stap, vers voor vers, over een periode van 23 jaar geopenbaard. Soms als antwoord op vragen. Soms als troost. Soms als leiding. De Koran was een levende boodschap in het dagelijks leven van de eerste moslims.

Waar gaat de Koran over?

De Koran gaat niet alleen over regels. Hij gaat vooral over:

- het doel van het leven,
- het kennen en aanbidden van Allah,
- hoe je een goed mens bent,
- verhalen van profeten,
- geduld, dankbaarheid en vergeving,
- de waarde van eerlijkheid en respect.

De Koran spreekt zowel tot het verstand als tot het hart.

De Koran in de maand Ramadan

Omdat de Koran in Ramadan werd neergezonden, besteden moslims in deze maand extra aandacht aan het lezen en luisteren. Veel mensen proberen:

- elke dag een stukje te lezen,
- naar recitatie te luisteren in Taraweeh,
- of betekenis (tafseer) te leren kennen.

Maar het belangrijkste is niet hoeveel je leest, maar hoe bewust je leest.

Zelfs één vers kan genoeg zijn om je dag te veranderen.

Van de Koran naar gedrag

De Koran vraagt ons om mooi gedrag te hebben: eerlijk, vriendelijk, geduldig en respectvol.

Allah zegt in de Koran:

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِي
الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا
الزَّكَاةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنتُمْ مُّعْرِضُونَ

Ramadan en het lichaam

Tijdens Ramadan vast je van fajr tot maghrib. Je eet en drinkt dan niet, maar dat betekent niet dat Ramadan ongezond is. Integendeel: de maand is bedoeld om het lichaam te zuiveren en rust te geven. In het dagelijkse leven eten velen te snel, te veel of gedachteloos. Ramadan doorbreekt dit patroon. Het lichaam krijgt de kans om op te ruimen en te herstellen.

Hoe je eet en drinkt tijdens iftar en suhoor is daarbij belangrijk. Een rustige en lichte iftar, met bijvoorbeeld dadels, water en soep, helpt je lichaam om de dag rustig af te bouwen. Grote, vette of snelle maaltijden kunnen je juist moe en zwaar maken. Ook water is belangrijk: het is verstandig om tussen maghrib en fajr regelmatig water te drinken, zodat je lichaam gehydrateerd blijft. Suhoor, de maaltijd vóór fajr, geeft je energie voor de dag. Zelfs een kleine suhoor is een zegen, en de Profeet ﷺ moedigde het aan om het niet over te slaan.

De spirituele betekenis van gezondheid

In de islam is het lichaam een amanah (een toevertrouwd geschenk) van Allah. Je lichaam hoort bij jou, maar het is niet volledig van jou. Je hebt de verantwoordelijkheid om er goed voor te zorgen. Gezondheid, rust, slaap en voeding maken daarom deel uit van je relatie met Allah. Wie tijdens Ramadan goed zorgt voor het lichaam, maakt het hart sterker voor aanbidding, gebed en geduld.

Liefdadigheid (Sadaqah) en geven

Ramadan is ook de maand van geven. Wanneer je honger voelt, begrijp je beter hoe mensen leven die altijd tekort hebben. Deze ervaring opent het hart. Veel moslims geven daarom in Ramadan meer sadaqah (vrijwillige liefdadigheid): geld, eten, kleding, hulp, tijd of aandacht. Aan het einde van Ramadan is er bovendien de verplichte Zakaat al-Fitr, zodat ook arme mensen Eid kunnen vieren met waardigheid en vreugde.

De Profeet ﷺ stond bekend als een heel vrijgevig mens, maar in Ramadan was hij zelfs nog vrijgeviger. Alsof hij een zachte, voortdurende bries van goedheid was. Ruimte maken voor anderen, delen met mensen die minder hebben en kleine daden van goedheid, zijn in Ramadan zeer geliefd bij Allah. Soms is een glimlach, een bezoek aan iemand die zich alleen voelt, of een helpende hand, waardevoller dan geld.

Samen in de gemeenschap

Ramadan is niet alleen iets dat je individueel beleeft. Het is ook een gemeenschappelijk moment. Moslims over de hele wereld ervaren dezelfde ritmes: de stilte voor fajr, het lange wachten tot maghrib, de vreugde van iftar, de rust van Taraweeh, de warmte van familie en burens. Samen eten, samen bidden en samen delen scheppen verbinding. Het maakt je bewust dat je deel bent van een grotere umma (gemeenschap).

Op school, in de moskee en thuis ontstaat er vaak een andere sfeer: meer geduld, meer zachtheid, meer ruimte om elkaar te begrijpen. Ramadan nodigt uit om niet alleen aan jezelf te denken, maar om je heen te kijken: wie kan ik helpen? Wie kan ik troosten? Wie kan ik blij maken?